HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

19 octombrie 2017*

„Trimitere preliminară – Directiva 92/43/CEE – Conservarea habitatelor naturale, precum și a speciilor de faună și floră sălbatică – Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/72 – Lista siturilor de importanță comunitară pentru regiunea biogeografică atlantică – Reducerea suprafeței unui sit – Eroare științifică – Validitate”

În cauza C-281/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos), prin decizia din 18 mai 2016, primită de Curte la 20 mai 2016, în procedura

Vereniging Hoekschewaards Landschap

împotriva:

Staatssecretaris van Economische Zaken,

CURTEA (Camera a patra)

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnii C. Vajda și E. Juhász, doamna K. Jürimäe și domnul C. Lycourgos (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 mai 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Vereniging Hoekschewaards Landschap, de A. Jonkhoff și de W. Zwier, advocaten;

– pentru guvernul neerlandez, de M.-K. Bulterman, de B. Koopman și de C.-S. Schillemans, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de E. Manhaeve și de C. Hermes, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 iunie 2017,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: neerlandeza.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește validitatea Deciziei de punere în aplicare (UE) 2015/72 a Comisiei din 3 decembrie 2014 de adoptare a celei de a opta actualizări a listei siturilor de importanță comunitară pentru regiunea biogeografică atlantică (JO 2015, L 18, p. 385).

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între Vereniging Hoekschewaards Landschap, pe de o parte, și Staatssecretaris van Economische Zaken (secretarul de stat pentru afaceri economice, Țările de Jos) (denumit în continuare „secretarul de stat”), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unei decizii de reducere a suprafeței unei arii speciale de conservare (denumită în continuare „ASC”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 92/43/CEE

3 Articolul 1 din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO 1992, L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/105/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 (JO 2006, L 363, p. 368, Ediție specială, 15/vol. 18, p. 147) (denumită în continuare „Directiva habitate”), are următorul cuprins:

„În sensul prezentei directive:

(a) *conservare* înseamnă o serie de măsuri necesare pentru a menține sau a readuce un habitat natural și populațiile de faună și floră sălbatică la un stadiu corespunzător, în conformitate cu definițiile de la litera (e) și (i);

[…]

(e) *stadiul de conservare a unui habitat natural* înseamnă efectul unui ansamblu de factori care influențează habitatul natural și speciile sale specifice, putând afecta aria de extindere naturală pe termen lung a habitatului, structura și funcțiile acestuia, precum și supraviețuirea pe termen lung a speciilor sale specifice pe teritoriul prevăzut la articolul 2.

Stadiul de conservare a unui habitat natural este considerat «corespunzător» dacă:

– aria sa de extindere naturală și teritoriile care se încadrează în această arie sunt stabile sau în creștere;

– structura și funcțiile sale specifice, necesare pentru menținerea sa pe termen lung, există și vor continua, probabil, să existe în viitorul apropiat și

– stadiul de conservare a speciilor sale specifice este corespunzător, în conformitate cu definiția de la litera (i);

[…]

(i) *stadiul de conservare a unei specii* înseamnă efectul unui ansamblu de factori care influențează specia respectivă, putând afecta aria de extindere naturală pe termen lung a speciei și abundența populației acesteia pe teritoriul prevăzut la articolul 2.

Stadiul de conservare este considerat «corespunzător» dacă:

– datele de dinamică a populației pentru specia respectivă indică faptul că specia se menține pe termen lung ca element viabil al habitatelor sale naturale;

– aria de extindere naturală a speciei nu se reduce și nici nu amenință să se reducă în viitorul apropiat și

– specia dispune și este foarte probabil că va continua să dispună de un habitat suficient de extins pentru a-și menține populația pe termen lung;

[…]

(k) *sit de importanță comunitară* înseamnă un sit care, în cadrul regiunii sau regiunilor biogeografice cărora le aparține, contribuie în mod semnificativ la menținerea sau readucerea unui habitat din anexa I sau a unei specii din anexa II la un stadiu corespunzător de conservare și, în același timp, la coerența sistemului Natura 2000 menționat la articolul 3, precum și/sau la menținerea diversității biologice a regiunii sau regiunilor biogeografice respective.

[…]

(l) [*ASC*] înseamnă un sit de importanță comunitară desemnat de către un stat membru prin acte administrative sau clauze contractuale, în care se aplică măsurile de conservare necesare pentru menținerea sau readucerea la un stadiu corespunzător de conservare a habitatelor naturale și/sau a populațiilor din speciile pentru care a fost desemnat respectivul sit;

[…]”

4 Articolul 2 din Directiva habitate prevede:

„(1) Obiectul prezentei directive este să contribuie la menținerea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de pe teritoriul statelor membre în care se aplică [T]ratatul [FUE].

(2) În temeiul prezentei directive, se adoptă măsuri de menținere sau readucere la un stadiu corespunzător de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de importanță comunitară.

(3) Măsurile adoptate în temeiul prezentei directive trebuie să țină seama de condițiile economice, sociale și culturale, precum și de caracteristicile regionale și locale.”

5 Articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din această directivă prevede:

„Se instituie o rețea ecologică europeană coerentă, care să reunească [ASC], cu denumirea de Natura 2000. Compusă din situri care adăpostesc tipurile de habitate naturale enumerate în anexa I și habitatele speciilor enumerate în anexa II, această rețea permite menținerea sau, după caz, readucerea la un stadiu corespunzător de conservare în aria lor de extindere naturală a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor respective.”

6 Potrivit articolului 4 din directiva menționată:

„(1) Pe baza criteriilor stabilite în anexa III (Etapa 1) și a informațiilor științifice pertinente, fiecare stat membru propune o listă de situri de pe teritoriul său, indicând, pentru fiecare dintre ele, tipurile de habitate naturale din anexa I și speciile indigene din anexa II adăpostite de respectivul sit. […] După caz, statul membru propune adaptarea listei în funcție de rezultatele controlului prevăzut la articolul 11.

[…]

(2) Pe baza criteriilor stabilite în anexa III (Etapa 2) și, atât în cadrul fiecăreia dintre cele nouă regiuni biogeografice prevăzute la articolul 1 litera (c) punctul (iii), cât și al ansamblului teritoriului prevăzut la articolul 2 alineatul (1), Comisia stabilește, prin acord cu fiecare stat membru, un proiect de listă a siturilor de importanță comunitară, pornind de la listele întocmite de statele membre și punându-le în evidență pe acelea care adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare sau specii prioritare.

[…]

Comisia adoptă, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 21, lista siturilor selectate ca situri de importanță comunitară, cu evidențierea celor care adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare sau specii prioritare.

[…]

(4) După adoptarea unui sit de importanță comunitară în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (2), statul membru respectiv desemnează situl ca [ASC] cât mai curând posibil, în termen de maximum șase ani, stabilind prioritățile în funcție de importanța siturilor pentru menținerea sau readucerea la un stadiu corespunzător de conservare a unui habitat natural din anexa I sau a unei specii din anexa II ori pentru coerența sistemului Natura 2000 și în funcție de pericolele de degradare sau distrugere ce amenință respectivele situri.

[…]”

7 Articolul 9 din Directiva habitate are următorul cuprins:

„Comisia reexaminează periodic, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 19, contribuția sistemului Natura 2000 la realizarea obiectivelor stabilite la articolele 2 și 3. În acest sens, o [ASC] poate fi declasată dacă acest lucru se justifică printr-o evoluție naturală constatată în urma programului de control prevăzut la articolul 11.”

8 Articolul 11 din această directivă este redactat după cum urmează:

„Statele membre pun în aplicare programe de control al stadiului de conservare a habitatelor naturale și a speciilor menționate la articolul 2, acordând o atenție deosebită tipurilor de habitate naturale prioritare și speciilor prioritare.”

9 Anexa III la directiva menționată stabilește criteriile de selecție a siturilor eligibile pentru identificare ca situri de importanță comunitară (denumite în continuare „SIC”) și pentru desemnare ca [ASC]. În ceea ce privește mai precis criteriile aferente etapei 1, aceasta constând în „[e]valuarea la nivel

național a siturilor relativ importante pentru fiecare habitat natural din anexa I și fiecare specie din anexa II (inclusiv tipurile de habitate naturale prioritare și speciile prioritare)”, această anexă conține următorul pasaj:

„A. *Criterii de evaluare a siturilor pentru un anumit tip de habitat natural din anexa I*
(a) Gradul de reprezentativitate al sitului pentru respectivul habitat.
(b) Raportul dintre suprafața sitului acoperită de tipul respectiv de habitat natural și suprafața totală de pe teritoriul național acoperită de respectivul habitat natural.
(c) Gradul de conservare a structurii și funcțiilor tipului respectiv de habitat natural și posibilitățile de regenerare ale acestuia.
(d) Evaluarea globală a importanței sitului pentru conservarea tipului de habitat natural respectiv.

B. *Criterii de evaluare a siturilor pentru o anumită specie din anexa II*
(a) Raportul dintre dimensiunea și densitatea populației din respectiva specie prezentă în sit și ale populației prezente pe teritoriul național.
(b) Gradul de conservare a caracteristicilor habitatului relevante pentru specia respectivă și posibilitățile de regenerare.
(c) Gradul de izolare a populației prezente în sit față de aria de extindere naturală a speciei.
(d) Evaluarea globală a importanței sitului pentru conservarea speciei respective.”

Deciziile adoptate de Comisie în aplicarea articolului 4 alineatul (2) al treilea paragraf din Directiva habitate

10 Prin Decizia 2004/813/CE din 7 decembrie 2004 de adoptare, în temeiul Directivei 92/43/CEE a Consiliului, a listei siturilor de importanță comunitară pentru regiunea biogeografică atlantică (JO 2004, L 387, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 13, p. 5), Comisia a selecționat, la propunerea Regatului Țărilor de Jos, situl Haringvliet (Țările de Jos) ca SIC, având codul NL 1000015, pentru o suprafață de 11 108 hectare (ha).

11 Cele șapte actualizări succesive ale listei SIC pentru regiunea biogeografică atlantică au menținut situl Haringvliet pe această listă, pentru aceeași suprafață.

12 În schimb, prin Decizia de punere în aplicare 2015/72, care a efectuat a opta actualizare a listei respective, Comisia nu a reținut situl Haringvliet ca SIC decât pentru o suprafață de 10 988 ha.

Dreptul neerlandez

13 Articolul 10a alineatul 1 din Natuurbeschermingswet 1998 (Legea din 1998 privind protecția naturii) din 25 mai 1998 are următorul cuprins:

„Ministrul nostru desemnează siturile în scopul punerii în aplicare a directivei [«habitate»].”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

14 Din cererea de decizie preliminară reiese că Leenheerenpolder este un polder cu o suprafață de aproximativ 110 ha, care făcea parte din situl Haringvliet atunci când acesta din urmă a fost inclus, prin Decizia 2004/813, în lista SIC pentru regiunea biogeografică atlantică, datorită posibilităților de restabilire pe care acest polder le oferea pentru tipurile de habitate naturale și pentru speciile prezente în alte părți din SIC Haringvliet. Astfel, era prevăzut ca Leenheerenpolder, alcătuit la acel moment din terenuri agricole și care nu adăpostea niciunul dintre tipurile de habitate naturale și de specii protejate în alte părți din SIC, să fie supus unei acțiuni numite de „depolderizare”, constând în transformarea sa într-o zonă naturală supusă acțiunii mareelor pentru a-și dezvolta potențialul.

15 Printr-o decizie din 4 iulie 2013, în temeiul articolului 10a din Legea din 1998 privind protecția naturii, Regatul Țărilor de Jos a desemnat situl Haringvliet ca ASC, excluzând însă Leenheerenpolder din această zonă. Printr-o hotărâre din 1 octombrie 2014, Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) a anulat această decizie, în măsura în care Leenheerenpolder nu făcea parte din această ASC. Instanța menționată a considerat astfel că, având în vedere că Leenheerenpolder era inclus în limitele SIC Haringvliet astfel cum au fost reținute de Comisie începând cu Decizia 2004/813, Regatul Țărilor de Jos avea obligația, în aplicarea articolului 4 alineatul (4) din Directiva habitate, să includă acest polder în ASC menționată.

16 În luna octombrie 2013, Regatul Țărilor de Jos a propus Comisiei să retragă Leenheerenpolder din SIC Haringvliet și, așadar, să reducă în mod corespunzător suprafața acestuia.

17 Prin scrisoarea din 10 septembrie 2014, Comisia a solicitat acestui stat membru explicații suplimentare cu privire la acest proiect de reducere a suprafeței SIC Haringvliet.

18 Prin scrisoarea din 30 septembrie 2014, secretarul de stat a arătat Comisiei că Leenheerenpolder nu cuprindea valori naturale și că proiectele inițiale prin care se urmărea reconversia acestui polder fuseseră abandonate pentru motivul că restabilirea zonelor umede Beningerwaard, Tiengemeten și ale polderelor de dimensiuni mai reduse din SIC Haringvliet era suficientă pentru atingerea obiectivelor de conservare a acestui SIC. Secretarul de stat a adăugat, în această scrisoare, că abandonarea proiectului de depolderizare era legată de motive politice, sociale și bugetare.

19 Prin scrisoarea din 24 octombrie 2014, serviciile Comisiei au răspuns că acceptau propunerea de modificare a sitului Haringvliet ținând seama, pe de o parte, de evaluarea favorabilă realizată de autorităților neerlandeze a potențialului de restabilire prezent în alte părți din acest sit și, pe de altă parte, de faptul că un anumit număr de măsuri de restabilire fusese deja pus în practică sau era prevăzut în alte locuri. În această scrisoare, Comisia a apreciat că propunerea inițială de a integra Leenheerenpolder în SIC Haringvliet constituia o „eroare științifică”.

20 Prin Decizia de punere în aplicare 2015/72, menținând situl Haringvliet pe lista SIC pentru regiunea biogeografică atlantică, Comisia a exclus Leenheerenpolder din acest sit.

21 Printr-o decizie din 28 aprilie 2015, în temeiul articolului 10a alineatul 1 din Legea din 1998 privind protecția naturii și pentru a pune în executare Decizia de punere în aplicare 2015/72, secretarul de stat a desemnat SIC Haringvliet ca ASC, excluzând Leenheerenpolder din aceasta.

22 Întrucât aprecia că acest polder oferea un potențial unic de restabilire a unei naturi estuariene care lipsea, de altfel, în SIC Haringvliet, Vereniging Hoekschewaards Landschap a formulat o acțiune la Raad van State (Consiliul de Stat) împotriva deciziei din 28 aprilie 2015.

23 Raad van State (Consiliul de Stat) subliniază că secretarul de stat a arătat în fața sa că eroarea științifică consta în faptul că estimase în mod greșit, atunci când propusese înscrierea sitului Haringvliet în lista SIC, că Leenheerenpolder era nu doar adecvat, ci și necesar pentru atingerea obiectivelor de conservare a acestui sit. Această instanță ridică problema dacă, în astfel de împrejurări, în măsura în care cererea Regatului Țărilor de Jos este susținută de date suficiente, reducerea suprafeței sitului respectiv se putea justifica printr-un asemenea motiv.

24 În aceste condiții, Raad van State (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Decizia de punere în aplicare [2015/72] este valabilă în condițiile în care aceasta include situl «Haringvliet» în această listă, fără a include însă și Leenheerenpolder?”

Cu privire la întrebarea preliminară

25 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă reducerea suprafeței sitului Haringvliet prin excluderea Leenheerenpolder, pentru motivul că includerea inițială a acestuia din urmă în situl respectiv era produsul unei erori științifice, este valabilă.

26 Cu titlu preliminar, trebuie subliniat că prezenta cauză nu intră în domeniul de aplicare al articolului 9 din Directiva habitate, potrivit căruia o ASC poate fi declasată „dacă acest lucru se justifică printr-o evoluție naturală constatată în urma programului de control prevăzut la articolul 11”, întrucât o astfel de evoluție nu a fost invocată de Regatul Țărilor de Jos.

27 Astfel, în timp ce, prin Decizia 2004/813, Comisia, la propunerea Regatului Țărilor de Jos și în aplicarea criteriilor enumerate în anexa III la Directiva habitate, integrase Leenheerenpolder în SIC Haringvliet având în vedere potențialul acestuia pentru restabilirea tipurilor de habitate naturale și a speciilor prezente în acest SIC, această instituție a justificat retragerea, prin Decizia de punere în aplicare 2015/72, a polderului respectiv din SIC Haringvliet prin faptul că includerea inițială a acestuia în SIC menționat constituise o eroare științifică.

28 Pentru a răspunde la întrebarea preliminară adresată Curții, trebuie, așadar, să se examineze dacă Directiva habitate autorizează Comisia să reducă, la propunerea statului membru în cauză, suprafața unui SIC, în cazul în care înscrierea inițială a sitului în lista SIC a fost viciată de o eroare științifică și, eventual, dacă reducerea în discuție în litigiul principal a fost justificată în mod legal printr-o astfel de eroare.

29 În această privință, trebuie arătat că Curtea a statuat, în ceea ce privește Directiva 79/409/CEE a Consiliului din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO 1979, L 103, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 77) că o eroare de transmitere către Comisie la desemnarea unei zone de protecție specială putea determina reducerea suprafeței unei astfel de zone cu titlu de rectificare a acestei erori (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 noiembrie 1999, Comisia/Franța, C-96/98, EU:C:1999:580, punctul 55). În cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, Curtea a constatat că eroarea administrativă săvârșită, care avea ca obiect indicarea suprafeței, putea fi corectată efectuând adaptarea zonei de protecție în discuție.

30 În plus, în lipsa unor dispoziții speciale în Directiva habitate, trebuie să se considere că adaptarea listei SIC pe care statele membre o sugerează Comisiei în temeiul articolului 4 alineatul (1) din această directivă poate să cuprindă reducerea suprafeței unui sit, care trebuie efectuată urmând aceeași procedură precum înscrierea sitului în lista menționată (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 aprilie 2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punctul 26).

31 În această privință, trebuie arătat că, pentru a întocmi un proiect de listă a SIC de natură să determine constituirea unei rețele ecologice europene coerente de ASC, Comisia trebuie să dispună de un inventar exhaustiv al siturilor care prezintă la nivel național un interes ecologic pertinent având în vedere obiectivul de conservare a habitatelor naturale, precum și a faunei și a florei sălbatice urmărit de Directiva habitate (Hotărârea din 7 noiembrie 2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, punctul 22).

32 Doar în acest fel se poate atinge obiectivul prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul paragraf din Directiva habitate, de menținere sau de readucere la un stadiu corespunzător de conservare a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor respective în aria lor de extindere naturală, care poate fi situată de o parte și de alta a uneia sau a mai multe frontiere interne ale Uniunii Europene. Astfel, din articolul 1 literele (e) și (i) din această directivă coroborat cu articolul 2 alineatul (1) din directiva menționată reiese că stadiul corespunzător de conservare a unui habitat natural sau a unei specii

trebuie să fie apreciat în raport cu ansamblul teritoriului european al statelor membre în care se aplică tratatul (Hotărârea din 7 noiembrie 2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, punctul 23).

33 Or, potrivit formulării articolului 4 alineatul (1) din Directiva habitate, un sit este propus de statul membru în cauză pe baza criteriilor stabilite în anexa III la această directivă și a informațiilor științifice pertinente. Rezultă de aici, având în vedere jurisprudența citată la punctul 29 din prezenta hotărâre, că evidențierea, pe baza unor elemente de ordin științific, a existenței unei erori care a viciat aceste informații științifice pertinente este de natură să justifice, eventual, reducerea suprafeței unui SIC.

34 Această interpretare este confirmată de jurisprudența Curții potrivit căreia nu trebuie să se utilizeze zadarnic resurse pentru gestionarea unui sit care se dovedește inutil pentru conservarea habitatelor naturale și a speciilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 aprilie 2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punctul 28).

35 Cu toate acestea, deși este adevărat că statele membre dispun de o anumită marjă de apreciere atunci când propun, în aplicarea articolului 4 alineatul (1) din Directiva habitate, o listă cu situri care pot fi identificate drept SIC (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 aprilie 2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punctul 27), acestea nu dispun, în schimb, de aceeași marjă de apreciere în cazul în care sugerează Comisei să efectueze reducerea suprafeței unui SIC.

36 Astfel, după cum a subliniat avocatul general la punctul 28 din concluzii, dat fiind că înscrierea unui sit în listă dă naștere unei prezumții în temeiul căreia ansamblul sitului menționat prezintă o importanță pentru obiectivul de conservare a habitatelor naturale, precum și a faunei și a florei sălbatice, urmărit prin Directiva habitate, propunerea unui stat membru de a reduce suprafața unui sit de pe listă impune dovada faptului că ariile în cauză nu prezintă un interes substanțial pentru realizarea acestui obiectiv la nivel național. În plus, Comisia trebuie să accepte și să pună în aplicare propunerea doar dacă ajunge la concluzia că aceste arii nu sunt necesare nici din perspectiva Uniunii în ansamblul său.

37 În speță, din dosarul aflat la dispoziția Curții reiese că autoritățile neerlandeze nu au justificat cererea adresată Comisiei de a retrage Leenheerenpolder din SIC Haringvliet prin faptul că s-ar fi săvârșit o eroare cu ocazia propunerii menționate la articolul 4 alineatul (1) primul paragraf din Directiva habitate în ceea ce privește valoarea ecologică a acestui polder și capacitatea sa de a contribui la realizarea obiectivelor acestei directive, astfel cum reies din articolele 2 și 3 din aceasta, ci prin faptul că în cursul anului 2011 a intervenit o decizie de reevaluare a politicii naționale privind natura. În special, aceste autorități nu au susținut niciun moment că potențialul polderului menționat în ceea ce privește restabilirea tipurilor de habitate naturale și a speciilor în discuție, prin intermediul transformării acestei zone agricole în zonă naturală supusă acțiunii mareelor, dispăruse. De altfel, într-o scrisoare adresată Comisiei la 30 septembrie 2014, autoritățile menționate au arătat că proiectul care prevedea dezvoltarea unor valori naturale în acest polder fusese abandonat pentru motive politice, sociale și bugetare, ținând seama de faptul că evoluția care avusese deja loc parțial în alte părți ale sitului Haringvliet era suficientă pentru a atinge obiectivele acestui sit.

38 În această privință, guvernul neerlandez a confirmat, în ședință, că Regatul Țărilor de Jos nu invocase existența unei „erori științifice” atunci când a prezentat Comisiei propunerea sa de reducere a suprafeței SIC Haringvliet.

39 În plus, la rândul său, Comisia nu a furnizat Curții niciun element științific probant de natură să dovedească faptul că o astfel de eroare ar fi viciat această propunere inițială.

40 În consecință, Comisia nu putea în mod legal, cu ocazia celei de a opta actualizări a listei SIC pentru regiunea biogeografică atlantică prin Decizia de punere în aplicare 2015/72, să se bazeze pe existența unei erori științifice săvârșite inițial pentru înscrierea sitului Haringvliet în această listă fără a include Leenheerenpolder în acesta.

41 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se constate că Decizia de punere în aplicare 2015/72 este nevalidă în măsura în care, prin această decizie, situl Haringvliet a fost înscris în lista SIC pentru regiunea biogeografică atlantică fără ca Leenheerenpolder să facă parte din acesta.

Cu privire la cheltuielile de judecată

42 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/72 a Comisiei din 3 decembrie 2014 de adoptare a celei de a opta actualizări a listei siturilor de importanță comunitară pentru regiunea biogeografică atlantică este nevalidă în măsura în care, prin această decizie, situl Haringvliet (NL 1000015) a fost înscris în respectiva listă fără ca Leenheerenpolder să facă parte din acesta.

Semnături